

Sygn. akt VIII U 1671/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 czerwca 2018 r. w Gliwicach

sprawy Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podstawę wymiaru składek

na skutek odwołania Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 marca 2018 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 1671/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 marca 2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie art.36 ust.2 ustawy z 13 października 2002r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe jaka zostanie ustalona dla płatnika składek Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o. w Z. w najbliższym roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2019r. do 31 marca 2020r. podwyższa się o 100%.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z uwagi na wniosek inspektora pracy o podwyższenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe i stwierdzone w tym wniosku rażące naruszenie przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przez w/w Przedsiębiorstwo podczas dwóch kolejnych kontroli, postanowił jak w sentencji decyzji.

W odwołaniu od decyzji Przedsiębiorstwo Budownictwa (...)

Sp. z o.o. w Z. domagała się jej zmiany w całości przez ustalenie braku podstaw do podwyższenia o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w najbliższym roku składkowym od 1 kwietnia 2019r. do 31 marca 2020r.

lub ewentualnie o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do rozpoznania organowi rentowemu. Odwołująca spółka wniosła również o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołująca zarzuciła: brak przeprowadzenia przez inspektora pracy dwóch kolejnych kontroli następujących bezpośrednio po sobie, gdy pierwsza była przeprowadzona w okresie od grudnia 2015r. do stycznia 2016r., a druga w styczniu 2018r.; brak związku merytorycznego i czasowego pomiędzy tymi dwoma kontrolami, gdy pierwsza kontrola dotyczyła oceny stanu technicznego bezpieczeństwa pracy podczas prac związanych z budową budynku mieszkalnego wielorodzinnego

w M., a druga dotyczyła prac budowlanych w T. przy ulicy (...); błędne uznanie przez organ rentowy rażącego naruszenia przepisów bhp przez płatnika składek. Odwołująca dodała również, że organ rentowy powinien przeprowadzić postępowanie w niniejszej sprawie, a nie powielać stanowisko Inspektora Pracy bez przeprowadzenia w tym zakresie jakiegokolwiek własnej oceny stanu faktycznego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny.

Przedsiębiorstwa Budownictwa (...) Sp. z o.o. w Z. prowadzi działalność w przedmiocie robót ogólnobudowlanych od 1 maja 2016r.

W dniu 6 marca 2018r. do organu rentowego wpłynął wniosek inspektora pracy Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w K. o podwyższenie Przedsiębiorstwu Budownictwa (...) Sp. z o.o. w Z. 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy w związku ze stwierdzeniem w czasie dwóch kolejnych kontroli przeprowadzonych

w dniach 14, 17 grudnia 2015r., 12 stycznia 2016r. i 8,10,18,24 stycznia 2018r. rażącego naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że:

1. podczas kontroli w okresie od grudnia 2015r. do stycznia 2016r. wykonywania prac budowlanych budynku mieszkalnego wielorodzinnego w M. przy ul. (...), stwierdzono, że:

- prowadzono prace na wysokości bezpośrednio przy skraju stropu drugiego piętra budynku bez zabezpieczenia pracowników przed upadkiem z wysokości; podczas pracy pracownicy nie stosowali indywidualnych środków chroniących przed upadkiem z wysokości, a skraj stropu nie był zabezpieczoną barierą ochronną; wykonywanie prac budowlanych

na wysokości bez zabezpieczenia pracownika przed upadkiem narusza §6 i §133 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 6 lutego 2003r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. nr 89, poz.589); stąd inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach na podstawie art.11 pkt 2 ustawy z 13 kwietnia 2007r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz.U. z 2012r., poz.404) wydał decyzję wstrzymania pracy do czasu skutecznego zabezpieczenia pracowników przed upadkiem z wysokości;

- pracownicy wykonujący prace na terenie budowy nie stosowali środków ochrony indywidualnej w postaci kasków ochronnych; wykonywanie prac budowlanych

bez stosowania kasków ochronnych narusza §4 ust.2 w/w rozporządzenia Ministra Infrastruktury; wobec powyższego inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach

na podstawie art.11 pkt 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wydał decyzję skierowania pracowników do innych prac do czasu wyposażenia w kaski ochronne;

- prowadzono prace na wysokości bez wyznaczenia strefy niebezpiecznej pod miejscem ich prowadzenia, co powodowało bezpośrednie zagrożenie dla pracowników którzy mogli wejść w tę strefę; brak wyznaczenia tej strefy narusza §20 rozporządzenia Ministra Infrastruktury; stąd inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach na podstawie art.11 pkt 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wydał decyzję wstrzymania eksploatacji do czasu zamontowania stosownych osłon oraz klina rozszczepiającego;

- na terenie budowy eksploatowano pilarkę tarczową do drewna, która nie posiadała zamontowanych osłon piły oraz nie miała zamontowanego klina rozszczepiającego; eksploatowanie takiego urządzenia narusza §61 ust.1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury; stąd inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach na podstawie art.11 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wydał decyzję wstrzymania eksploatacji do czasu zamontowania stosownych osłon oraz klina rozszczepiającego;

- na terenie budowy nie zostały zamontowane bariery ochronne przy skraju stropów pierwszego piętra oraz nie zamontowano barier lub pokryw w otworach technologicznych stropu pierwszego i drugiego piętra, co powodowało zagrożenie upadku pracowników z wysokości; brak barier lub przykrycia otworu w stropie narusza §134 i §136 rozporządzenia Ministra Infrastruktury; stąd inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach na podstawie art.11 pkt1 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wydał decyzję, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, która nakładała obowiązek wykonania zabezpieczenia otworów oraz skrajów stropu przed możliwością upadku pracowników z wysokości;

- w stosunku do osoby odpowiedzialnej zastosowano postępowanie przewidziane Kodeksem ds. wykroczeń,

2. podczas kontroli przeprowadzonej w styczniu 2018r. prac budowlanych związanych z budową domu wielorodzinnego w T. ul. (...) stwierdzono:

- wykonywanie prac na wysokości 2,5 m związanych z montażem deskowania stropu, podczas których to pracownicy nie zostali zabezpieczeni przed upadkiem z wysokości; na terenie budowy nie zapewniono indywidualnych środków chroniących przed upadkiem oraz nie zapewniono środków ochrony zbiorowej w postaci barier ochronnych; wykonywanie prac na wysokości w w/w sposób narusza §6 i §133 rozporządzenia Ministra Infrastruktury; stąd inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach na podstawie art.11 pkt 2 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wydał decyzję wstrzymania;

- na terenie budowy nie zostały zamontowane bariery ochronne przy skraju stropów oraz skraju klatki schodowej prowadzącej na poziom pierwszego piętra budowanego budynku wielorodzinnego, co powodowało zagrożenie upadku pracowników z wysokości; brak barier ochronnych narusza §134 i §136 rozporządzenia Ministra Infrastruktur; stąd inspektor pracy ze względu na bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia pracowników zatrudnionych przy tych pracach na podstawie art.11 pkt 1 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy wydał decyzję, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, która nakładała obowiązek wykonania barier ochronnych przy skraju stropów oraz przy klatce schodowej, które będą zabezpieczały pracowników przed upadkiem z wysokości;

- w stosunku do osoby odpowiedzialnej zastosowano postępowanie przewidziane Kodeksem ds. wykroczeń.

W takiej sytuacji inspektor pracy uznał, że pracodawca w sposób rażąco narusza przepisy bhp w zakresie przygotowania i prowadzenia robót na wysokości i z wykorzystaniem rusztowań budowlanych, czym stwarza bezpośrednie zagrożenie życia i zdrowia dla zatrudnionych pracowników. Dlatego dla wyegzekwowania od pracodawcy poszanowania i przestrzegania przepisów prawa pracy i bhp oraz zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy należy zastosować podwyższenie składki ubezpieczenia wypadkowego jako kolejny środek oddziaływania profilaktycznego wobec pracodawcy.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów i niekwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje:

(...) Sp. z o.o.

w Z. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy organ rentowy prawidłowo podwyższył o 100% odwołującej spółce składkę na ubezpieczenie wypadkowe w okresie od 1 kwietnia 2019r. do 31 marca 2010r. Podstawę takiego podwyższenia stanowił art.36 ust.2 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2017r., poz.1773).

Zgodnie z tym przepisem inspektor pracy może wystąpić do jednostki organizacyjnej Zakładu właściwej ze względu na siedzibę płatnika składek z wnioskiem o podwyższenie płatnikowi składek, u którego w czasie dwóch kolejnych kontroli stwierdzono rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, o 100% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalonej na najbliższy rok składkowy (art.36 ust.1).

Decyzję w sprawie podwyższenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, o której mowa w ust. 1, wydaje Zakład (art.36 ust.2).

Przepis ten stanowi swego rodzaju sankcję karno-administracyjną za nieprzestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracodawcy naruszającego nakazy i zakazy. Sankcja ta wymierzana jest płatnikowi za stworzenie ryzyka zagrożenia życia i zdrowia osób podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu.

Zdaniem Sądu, wbrew temu co zarzuca odwołująca spółka, w sprawie zostały spełnione przesłanki uzasadniające zastosowanie sankcji przewidzianej w powyższym uregulowaniu prawnym.

W pierwszej kolejności, odnosząc się do zarzutu odwołującej braku związku czasowego pomiędzy przeprowadzonymi kontrolami inspektora pracy, to w ocenie Sądu art.36 ust.1 ustawy wypadkowej należy interpretować w ten sposób, że chodzi o dwie następujące po sobie kontrole inspektora pracy, w których stwierdzono rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. W niniejszej sprawie taka sytuacja miała miejsce, bowiem - co jest niekwestionowane przez odwołującą - pierwsza kontrola przeprowadzona była na przełomie 2015r. i 2016r., a następna – kolejna w styczniu 2018r.

Przepisy nie wymagają, aby kontrole te miały ze sobą związek. Niemniej jednak, zdaniem Sądu, związek pomiędzy w/w kontrolami i tak istnieje, gdyż obie te kontrole dotyczyły prowadzonych przez odwołującą spółkę budow. Przedmiotem zaś badania przez inspektora pracy było sprawdzenie czy nie zostały naruszone przepisy bhp, niezależnie gdzie prace się odbywały. Zatem bez znaczenia pozostaje, że chodziło o różne budow, bo w przypadku kontroli w 2015r./2016r. dotyczyła ona budynku mieszkalnego wielorodzinnego w M., a podczas kontroli w 2018r. – domu wielorodzinnego w T..

Zdaniem Sądu stwierdzone przez inspektora pracy uchybienia przepisom bhp, opisane we wniosku z 6 marca 2018r., a dotyczące obu w/w kontroli mają charakter rażący.

Chociaż art. 36 ustawy wypadkowej nie zawiera własnej definicji pojęcia "rażące naruszenie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy", to w judykaturze przyjmuje się, że za takie należy uznać i rozumieć naruszenie przepisów bhp, które stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia pracownika. Bezpośredniość występuje zaś wówczas, gdy naruszenie przepisów bhp jest tego rodzaju, że skutek w postaci zagrożenia życia lub zdrowia jest wynikiem samego naruszenia zasad bhp, bez konieczności wystąpienia dodatkowej przyczyny. Jest to zatem niebezpieczeństwo grożące wprost, nieuniknione, lub co najmniej wysoce prawdopodobne w dającej się przewidzieć przyszłości, choć niekoniecznie natychmiastowe. Pojęcie "bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia pracownika" wyjaśniono w sprawach wykroczeń przeciwko prawom pracownika polegających na nieprzestrzeganiu przepisów bhp oraz odpowiedzialności karnej określonej w art. 220 k.k. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 1 marca 2017r. III AUa 672/16 Lex nr 2256953, wyrok Sądu Najwyższego z 1 marca 2017r. III AUa 672/16 Lex nr (...)).

W świetle powyższego niewątpliwie za rażące naruszenie przepisów bhp należy uznać opisane we wniosku inspektora pracy prowadzenie prac na wysokości bez zabezpieczenia pracowników przed upadkiem, bez kasków ochronnych, prowadzenie prac na wysokości bez wyznaczenia strefy niebezpiecznej pod miejscem ich prowadzenia, używanie pilarki tarczowej do drewna bez zamontowanych osłon piły i bez zmontowanego klina rozszczepiającego, brak zamontowanych barier ochronnych przy skraju stropu pierwszego piętra oraz barier lub pokryw w otworach technologicznych stropu pierwszego i drugiego piętra (kontrola 2015r./2016r.), wykonywanie prac na wysokości związanych z montażem deskowania stropu bez zabezpieczenia pracowników przed upadkiem z wysokości, podobnie brak zamontowania barier ochronnych przy skraju stropów oraz skraju klatki schodowej prowadzącej na poziom pierwszego piętra (kontrola z 2018r.).

Sąd miał na uwadze w tym przypadku również, że w obu przypadkach do osoby odpowiedzialnej zastosowano postępowanie przewidziane Kodeksem ds. wykroczeń.

W takiej sytuacji, zdaniem Sądu, istniały podstawy do podwyższenia odwołującej spółce składki wypadkowej o 100%. Wypada dodać, że jeżeli organ rentowy nie miał zastrzeżeń do treści wniosku złożonego przez inspektora pracy, to nie miał obowiązku wszczynać własnego postępowania i mógł wydać decyzję zaskarżoną.

Nadto wypada dodać, że w orzecznictwie prezentowany jest pogląd, że organ rentowy, do którego wpływa wniosek inspektora pracy, skierowany w trybie art. 36 ust. 1 ustawy wypadkowej, jest nim związany (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 7 listopada 2012r. III AUa 876/12 Lex nr 1306076).

Mając powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

(-) SSO Grażyna Łazowska